

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 26 kwietnia 2024 r.

ZP-KNPS.431.6.15.2024.AK

Pani
Anna Skrzyńska
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dzierżoniowie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 4, 5 i 6 marca 2024 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie, mieszczącym się przy ul. Szkolnej 24, 58-200 Dzierżoniów z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 4 marca 2024 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2024 r.

Jednostką kieruje Pani Anna Skrzyńska zatrudniona na stanowisku Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie od dnia 1 lipca 2020 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Pani Anna Skrzyńska ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 9 kwietnia 2024 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych, a od 1.11.2023 r. prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),

- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17) – do dnia 31.12.2023 r. Od dnia 1.01.2024 r. zadanie realizowane jest w oparciu o art. 18 ust. 1 pkt 10,
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Dyrektor Ośrodka posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w sprawie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą brak było zgłoszeń o udzielenie pomocy w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4, 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- opracowania i realizacji projektów socjalnych (3a),

- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2, pkt 2a i 3b dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2), organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a) oraz przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b), gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie było wniosków o taką formę pomocy.

Gmina Miejska Dzierżoniów nie posiada na swoim terenie domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym, ale zgodnie z informacją Dyrektora OPS osoby wymagające wsparcia w domu pomocy społecznej są kierowane do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, najbliższej miejsca zamieszkania.

Na terenie gminy działają Dzienny Dom „Senior +” i Klub „Senior+” utworzone w ramach Programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025.

Dzienny Dom „Senior +” jest odrębną jednostką organizacyjną Gminy, mieści się w Dzierżoniowie przy ul. Świdnickiej 35. Placówką kieruje Dyrektor Dziennego Domu.

Na terenie Gminy działa też Klub „Senior+”, mieszczący się w Dzierżoniowie przy ul. Krasickiego 25. Niniejszy ośrodek wsparcia funkcjonuje w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie, kieruje nim Dyrektor Ośrodka przy pomocy zatrudnionego, na podstawie umowy zlecenie Koordynatora.

Osoby chętne do udziału w zajęciach oferowanych przez niniejszy ośrodek wsparcia zgłaszają się do koordynatora, wypełniają druk zgłoszeniowy, tj. Deklarację uczestnictwa w Klubie „Senior+” w Dzierżoniowie. Ośrodek nie wydaje decyzji administracyjnych w zakresie skierowania do udziału w zajęciach oraz przed zakwalifikowaniem osoby do udziału w tych zajęciach nie przeprowadza rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Na terenie Gminy funkcjonuje również Ogrzewalnia Miejska. Placówka mieści się przy ul. Nowowiejskiej 91. Prowadzenie Ogrzewalni na podstawie Zarządzeń Burmistrza

Dzierżoniowa zlecone jest do realizacji Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6, 9 i 10 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie było wniosków/zgłoszeń o udzielenie pomocy w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina Miejska Dzierżoniów prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy typu A (dla osób przewlekłe psychicznie chorych), typu B (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną) oraz typu C (dla osób z innymi przewlekłymi zaburzeniami czynności psychicznych). ŚDS znajdujący się w Dzierżoniowie przy ul. Nowowiejskiej 88a zapewnia 58 miejsc.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W Gminie Miejskiej Dzierżoniów zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy nie było realizowane, ale pracownicy Ośrodka udzielali informacji o sposobie ich wytaczania.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy oraz ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy), ale zgodnie z informacją Dyrektora Ośrodka oferuje zainteresowanym klientom wyczerpujące poradnictwo i informacje w tym zakresie oraz udostępnia druki.

Dyrektor OPS w Dzierżoniowie składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Gmina realizowała również zadania wynikające z art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek realizował:

- 1) jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł w oparciu o art. 31 specustawy,
- 2) posiłki dla dzieci i młodzieży (pomoc doraźna),
- 3) posiłki dla dzieci i młodzieży na podstawie decyzji administracyjnych,
- 4) zasiłki stałe,
- 5) składki zdrowotne,
- 6) zasiłki okresowe,
- 7) zasiłki celowe,
- 8) bezpłatną pomoc psychologiczną.

Pani Anna Skrzyńska – Dyrektor OPS w Dzierżoniowie, kierująca również Klubem „Senior+” oraz Dyrektor Dziennego Domu „Senior+” w Dzierżoniowie spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku świadczący pracę socjalną w środowisku i przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki

(17 osób/17 etatów do dnia 30.06.2023 r., od dnia 1.07.2023 r. do 28.02.2024 r. 16 osób/16 etatów, a od dnia 1.03.2024 r. do dnia kontroli 15 osób/15 etatów). Dodatek, o którym wyżej mowa nie jest uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Miejską Dzierżoniów zamieszkałą przez 28 706 mieszkańców, w tym 342 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (wg stanu na dzień 31.12.2023 r. oraz 28 604 mieszkańców, w tym 169 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień kontroli). W Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie na dzień kontroli zatrudnionych było 15 pracowników socjalnych świadczących pracę w środowisku (15 etatów).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie, na dzień kontroli spełnia wskaźnik, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy zarówno w stosunku do liczby mieszkańców Gminy jak i liczby osób i rodzin objętych pracą socjalną.

W zakresie realizacji zadań dotyczących udzielania schronienia stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że umowa Nr 136/2023 z dnia 19.10.2023 r., obowiązująca w okresie od 19.10.2023 r. do 31.12.2023 r., której przedmiotem było zapewnienie schronienia 1 osobie w „Domu na Granicy” mieszczącym się pod adresem Winiarczykówka 1, 34-483 Lipnica Wielka, nie została zgłoszona do rejestru miejsc, w których gmina udzielania tymczasowego schronienia, prowadzonego przez Wojewodę

Dolnośląskiego, a umowa Nr OPS.63.2022 z dnia 17.11.2022 r., obowiązująca w okresie od dnia 1.01.2023 r. do 31.12.2023 r., której przedmiotem było zapewnienie schronienia 11 osobom (3 w schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Westerplatte 51, 58-100 Świdnica, 1 osobie w schronisku dla bezdomnych kobiet przy ul. św. Brata Alberta 5, 58-100 Świdnica oraz 7 osobom w schronisku dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi przy ul. św. Brata Alberta 5, 58-100 Świdnica) oraz umowa Nr OPS.138.2023 r. z dnia 6.12.2023 r., obowiązująca w okresie od dnia 1.01.2024 r. do 31.12.2024 r., której przedmiotem jest zapewnienie schronienia 13 osobom (6 w schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Westerplatte 51, 58-100 Świdnica, 1 osobie w schronisku dla bezdomnych kobiet przy ul. św. Brata Alberta 5, 58-100 Świdnica oraz 6 osobom w schronisku dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi przy ul. św. Brata Alberta 5, 58-100 Świdnica), nie zostały zgłoszone do ww. rejestru w terminie określonym w art. 48a ust. 11c ustawy.

Gmina, która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny zgłasza ten fakt do rejestru Wojewody. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem gmina zgłasza Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania, o czym stanowi art. 48a ust. 11c ustawy. Prowadzenie rejestru miejsc udzielania tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowaniach oraz ogrzewalniach ma na celu zapewnienie maksymalnego dostępu do informacji o miejscach tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych i wszystkich potrzebujących wsparcia w tej formie. Pozwala również na weryfikację, które gminy wywiązują się z obowiązkowego zadania, określonego w art. 17 ust.1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, polegającego na udzieleniu tymczasowego schronienia osobom tego pozbawionym. Przy dokonywaniu zgłoszenia do rejestru należy uwzględniać zakres danych, jaki ten rejestr winien zawierać, katalogowany w art. 48a ust.11a ustawy o pomocy społecznej.

W sprawdzonych sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 M.Ch. Ośrodek decyzją znak: OPS.4110.1110.95.2023 z dnia 18.04.2023 r., działając na wniosek Strony z dnia 5.04.2023 r. potwierdził prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres od 19.04.2023 r. do 3.07.2023 r., w sytuacji gdy w mocy pozostawała decyzja znak: OPS.4110.277.93.2023 z dnia 26.01.2023 r. potwierdzająca to prawo w okresie od 19.01.2023 r. do 18.04.2023 r.

Zgodnie z art. 123 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572), zwanej dalej „k.p.a.” w toku postępowania organ administracji publicznej wydaje postanowienia. Postanowienia dotyczą poszczególnych kwestii wynikających w toku postępowania, lecz nie rozstrzygają o istocie sprawy, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej, o czym stanowi § 2 wyżej przywołanego artykułu.

W świetle przywołanych wyżej przepisów prawa, mając na uwadze treść art. 54 ust 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, organ po dostarczeniu przez Stronę kolejnego wniosku, w tej samej sprawie winien wydać postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w oparciu o art. 61a § 1 k.p.a. lub ewentualnie rozważyć wydanie decyzji administracyjnej o umorzeniu postępowania administracyjnego w oparciu o art. 105 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W skontrolowanej sprawie Nr 4 (A.Ś) decyzja administracyjna znak: OPS.4100.2558.133.2023 z dnia 20.09.2023 r. została odebrana przez Stronę bez wskazania daty doręczenia. Na niniejszym dokumencie widnieje tylko podpis Wnioskodawcy.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

Zgodnie z art. 46 § 1, § 2 k.p.a. odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo i przyczynę braku jej podpisu.

Nieprawidłowe, czyli niezgodne z przepisami k.p.a. doręczenie pisma, od którego rozpoczyna bieg termin procesowy, należy uznać za naruszenie zasady oficjalności doręczeń pism, mogące spowodować pozbawienie strony możliwości obrony swych praw. Prawidłowość postępowania organu w tym zakresie podlega także kontroli ze strony sądu administracyjnego. Niezgodne z przepisami postępowania administracyjnego doręczenie pisma (decyzji, postanowienia) może być uznane przez Sąd w konkretnych okolicznościach sprawy za pozbawione znaczenia prawnego i uzasadniające stwierdzenie, że do doręczenia doszło w innej dacie, niż to przyjmuje organ, albo że w ogóle nie doszło do doręczenia. Wynika to z obowiązującej w postępowaniu administracyjnym zasady, że decyzja administracyjna wywiera skutki prawne od daty jej doręczenia lub ogłoszenia. Zatem doręczenie wszelkiego rodzaju pism, a zwłaszcza rozstrzygnięć organów administracji publicznej, powinno następować z datą pewną, potwierdzoną osobiście przez adresata decyzji (*teza z Wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 8 maja 2018 r. II SA/Kr 264/18*).

Ponadto zgodnie z treścią art. 110 § 1. k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach, w podstawie prawnej decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi powoływano całe Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Nie powoływano konkretnych przepisów tego aktu wykonawczego, które legły u podstaw wydania decyzji.

Artykuł 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. podstawa prawna, która powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa

procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W sprawdzonych sprawach dotyczących realizacji zadań z pomocy społecznej wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w zakresie przyznawania i wypłaty zasiłków okresowych:

1. W poddanej kontroli sprawie ustalono dochód osoby samotnie gospodarującej w oparciu o kurs hrywny z dnia poprzedzającego wydanie decyzji, tj. z dnia 11.07.2023 roku, a nie z dnia wydania decyzji, tj. z dnia 12.07.2023 r. Tym samym błędnie ustalono dochód osoby samotnie gospodarującej i wysokość przysługującego zasiłku okresowego.

- w zakresie przyznawania i wypłaty zasiłków stałych:

1. W sprawie nr 1 (D.P.), w trakcie postępowania administracyjnego poprzedzonego wydaniem decyzji znak: OPS.4100.708.536UKR.2024 z dnia 31.01.2024 r. ustalono dochód rodziny w oparciu o kurs hrywny z dnia poprzedzającego wydanie decyzji, tj. z dnia 30.01.2024 roku, zamiast z dnia wydania decyzji, tj. 31.01.2024 r. Tym samym błędnie ustalono dochód rodziny oraz wysokość zasiłku stałego.
2. W sprawie nr 2 (V.L.), w trakcie postępowania administracyjnego poprzedzonego wydaniem decyzji znak: OPS.4100.3087.535.UKR.2023 z dnia 15.11.2023 r., ustalono dochód osoby samotnie gospodarującej wg kursu hrywny z dnia poprzedzającego wydanie decyzji, tj. z dnia 14.11.2023 roku, zamiast z dnia wydania decyzji, tj. 15.11.2023 r. Tym samym błędnie ustalono dochód osoby samotnie gospodarującej oraz wysokość zasiłku stałego.

W odniesieniu do wszystkich trzech wskazanych wyżej nieprawidłowości wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 8 ust. 13 ustawy w przypadku uzyskania dochodu w walucie obcej, wysokość tego dochodu ustala się według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia wydania decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia z pomocy społecznej.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak zgłoszenia/nieterminowe zgłoszenie do Rejestru Wojewody danych objętych rejestrem miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia.

2. Błędny tok postępowania administracyjnego w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
3. Błędny sposób doręczania decyzji administracyjnej w sprawie zasiłku stałego.
4. Brak sporządzania wywiadu środowiskowego z osobami deklarującymi chęć uczestnictwa w zajęciach Klubu „Senior+”.
5. Nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych dotyczących udzielania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Błędne ustalenie wysokości dochodu osoby uzyskiwanego w walucie obcej, tym samym błędne ustalenie wysokości zasiłku okresowego i zasiłku stałego w sprawach dotyczących udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi zgłaszać Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

Podstawa prawna: art. 48a ust. 11a, b, c ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Nie dokonywać wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawach, w odniesieniu do których w mocy pozostaje decyzja administracyjna rozstrzygająca w tym samym zakresie. W sytuacji złożenia w tym czasie kolejnego wniosku obejmującego żądanie zgodne z poprzednim wnioskiem odmówić w drodze postanowienia wszczęcia postępowania administracyjnego lub rozważyć możliwość umorzenia postępowania administracyjnego w drodze decyzji administracyjnej.

Podstawa prawna: art. 123 § 1 i § 2 oraz na podstawie art. 61a § 1 lub art. 105 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi.

W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników dopilnować aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 40 § 1, art. 42 § 2, art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Z osobami deklarującymi chęć udziału w zajęciach Klubu „Senior+” przeprowadzać rodzinne wywiady środowiskowe.

Podstawa prawna: art.107 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu. Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. W przypadku uzyskiwania dochodu w walucie obcej, wysokość tego dochodu ustalać według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego z dnia wydania decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia z pomocy społecznej.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Burmistrz Dzierżoniowa

2. **PRACOWNIK ODDZIAŁU**
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Olenińcz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

